

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
і міжнародної діяльності

Карпатського національного університету

імені Василя Стефаника

кандидат хімічних наук, доцент

Лілія Туровська

Лілія ТУРОВСЬКА

"12" червня 2026 р.

ВИТЯГ

з протоколу № 11 від 09 червня 2026 р. фахового семінару
кафедри економічної кібернетики економічного факультету
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ПРИСУТНІ:

- з кафедри економічної кібернетики

1. Благун Іван Семенович – д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики, гарант ОНП 051 Економіка – голова семінару;

2. Кушнір Олександр Сергійович – к.е.н., старший викладач кафедри економічної кібернетики – секретар;

3. Буртняк Іван Володимирович – д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики – член семінару;

4. Дмитришин Леся Ігорівна – д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики – член семінару;

5. Пілько Андрій Дмитрович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики – член семінару;

6. Русин Роман Семенович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики – член семінару;

7. Судук Наталія Василівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики – член семінару.

- кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

8. Ємець Ольга Іванівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки – член семінару;

9. Шеленко Діана Іванівна – д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки – член семінару, науковий керівник;

- з кафедри фінансів

10. Левандівський Омелян Тарасович – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів – член семінару;

- з кафедри менеджменту і маркетингу

11. Благун Іван Іванович – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу – член семінару;

- з кафедри обліку і оподаткування

12. Сас Людмила Степанівна – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування – член семінару;

З присутніх – 7 докторів наук та 5 кандидатів наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

Головуючий на фаховому семінарі – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної кібернетики, гарант ОНП 051 Економіка. Благун Іван Семенович.

СЛУХАЛИ:

1. Результати дисертаційної роботи аспіранта Мадриги Дениса Олександровича, аспіранта IV року навчання денної контрактної форми навчання за спеціальністю 051 Економіка на тему «Організаційно-економічний механізм забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка. Науковий керівник – доктор економічних наук, професор Шеленко Діана Іванівна.

2. Виступ аспіранта (до 20 хв.).

Мадрига Денис Олександрович. Вельмишановний пане голову, учасники семінару та присутні. Дозвольте представити результати дисертаційного дослідження з проблеми: Організаційно-економічний механізм забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами на здобуття ступеня доктора філософії.

Кормовий раціон становить основу та формує економічні показники господарств, як домінуюча складова собівартості продукції тваринництва. Зростання витрат на мінеральні добрива, енергію, паливо, мастила й технічне обслуговування ускладнює виробництво об'ємних і концентрованих кормів, що вимагає оптимізації механізмів організації постачання, ціноутворення, логістики та контролю якості.

Нерегулярне або несвоєчасне постачання кормів призводить до поганої конверсії поживних речовин, збільшення захворюваності, зниження репродуктивної ефективності та загальних економічних показників тваринництва. Актуальність і наукова значущість окреслених проблем зумовили вибір теми дисертаційної роботи, визначення мети, об'єкта та предмета дослідження (**слайд 1**).

Для досягнення мети було поставлено ряд завдань, які відображені на **Слайді 2**. Наукова новизна подана на **слайдах 4, 5, 6**.

Вивчивши та проаналізувавши підходи до визначення досліджуваної категорії хочемо запропонувати авторське тлумачення «забезпечення виробників тваринницької продукції концентрованими кормами» під яким розуміється системно-організований, економічно та технологічно обґрунтований процес формування, розподілу та стабілізації обсягу високоякісних концентрованих кормів, що забезпечує раціональне та безперервне задоволення потребу у кормах тваринницьких господарств з

урахуванням регіональної специфіки, сезонної мінливості, логістичних потоків, коливань на ринку зернової сировини та впливу військових, інфляційних та ресурсних ризиків **Слайд 7**.

Напрямки державної підтримки тваринництва включатимуть: стратегічні, середньострокові, екологічні, інвестиційні, економічні, контрольні, які запропоновано на **Слайді 8**.

Економічні та організаційні засади постачання виробників тварин концентрованими кормами реалізуються із застосуванням комплексного підходу до формування та координації зв'язків між економічними інтересами сільськогосподарських виробників, ринковими механізмами функціонування ринку кормів та організаційно-управлінськими структурами, **слайд 9**.

Забезпечення потреб тваринництва збалансованими кормами залежить від багатьох чинників, за відношенням до: виробників продукції тваринництва, як споживачів кормів, ділять на внутрішні та зовнішні; спеціалізованого великого кормовиробництва; посередників **слайд 10**.

Провівши оцінку стану забезпечення сільгоспвиробників концентрованими кормами та ефективність їх використання в Івано-Франківській області на основі статистичних даних, отримали такі результати:

- спостерігається скорочення кількості ВРХ майже на 2 % від рівня 2022 р.; поголів'я свиней має тенденцію до зростання на 5,5%, чим показуючи поступове відновлення галузі після початку війни за рахунок кращої адаптації свинарства до змін ринку. Зріст зацікавленості до дрібної рогатої худоби на 17,7 % у порівнянні із 2022 р. можна пояснити її витривалістю, меншими витратами на утримання та зростаючим попитом на їх продукцію (молоко, м'ясо, вовну). Подвоєння поголів'я птиці з 1038,7 тис. гол у 2022 р. до 2104,8 тис гол у 2024 р. є наслідком орієнтації дрібних та середніх фермерів на птахівництво як відносно мало затратного способу забезпечення рентабельності **слайд 11**;

- Івано-Франківська область відзначається зростанням обсягів кормів у 1,6 раза та всіх видів кормів, крім кормів інших видів, які зменшились майже вдвічі, що вказує на оптимізацію кормової структури. Спостерігається стрімке зростання у 3 рази виробництва комбікормів, що є наслідком розвитку інтенсивного тваринництва **слайд 12**;

Досліджуючи потребу в кормах в Івано-Франківській області доцільно зрозуміти, що у випадку свиней, а також дрібної худоби (овець та кіз) спостерігається стабільна тенденція до збільшення потреби в кормових ресурсах, тоді як для великої рогатої худоби характерним є поступове зниження відповідних показників, **слайді 13**.

Розраховані на **слайді 14** результати відображають динаміку рівня забезпеченості кормами в Івано-Франківській області та її адміністративних районах у 2022–2024 роках де простежується виражена нестабільність: у 2022 р. забезпеченість становила 49,7 %, у 2023 р. відбулося суттєве зростання до 73,7 %, проте вже у 2024 році показник різко знизився до 33,2 %. Подібна динаміка свідчить про відсутність стабільності у формуванні кормової бази, що може бути наслідком коливань обсягів виробництва та зовнішніх чинників.

Аналітичні результати **слайда 15** свідчать про нестабільність в процесі забезпечення кормовими ресурсами, яка проявляється як на регіональному

рівні, так і в межах окремих адміністративних районів, що відображає територіальну диференціацію у задоволенні потреб тваринницьких господарств. Графічне показало зміни у часі, тенденції та порівняння ситуації між окремими адміністративними одиницями.

Аналіз показників ефективності використання кормів по Івано-Франківській області **слайда 16** підтверджує наявність як загальних закономірностей, так і специфічних відмінностей за окремими видами продукції тваринництва. У цілому по області частка кормів у виробничій собівартості залишається стабільною – на рівні 65–67 % упродовж усіх років. Отримані результати показують відносну стабільність у структурі кормових витрат, яка не супроводжується суттєвими якісними зрушеннями у напрямі підвищення ефективності їх використання.

Із **слайда 17** видно, що забезпеченість кормами є первинним фактором, який формує можливості для оптимізації раціонів і планування годівлі тварин різних видів та вікових категорій, проте акцентуючи увагу на тому, що ефективність використання кормів безпосередньо залежить не лише від кількості наявних ресурсів, а й від їхнього складу, співвідношення поживних речовин та мінімізації втрат під час заготівлі, зберігання та згодовування.

При збільшенні кількості тварин у господарствах відповідно зростає і потреба у кормах, що підкреслює тісну взаємозалежність між розвитком тваринництва та кормовою галуззю. З аналізу прогнозованих показників видно, що навіть помірне зростання поголів'я на 5 % призводить до пропорційного збільшення загальної потреби у кормових одиницях для всіх видів тварин, **Слайд 18.**

Аналіз перспектив розвитку ринку концентрованих кормів потребує системного підходу, який враховує як внутрішні фактори ефективності виробництва, так і зовнішні ринкові виклики. Результати SWOT-матриці дозволили ідентифікувати можливості для зростання, потенційні загрози, сильні сторони галузі та напрями стратегічного вдосконалення, **слайд 19.**

На слайді 22 відображений механізм реалізації інтеграційних процесів у системі забезпечення сільськогосподарських виробників концентрованими кормами, який мав на меті оптимізувати виробництво кормів та сформувати стійку і збалансовану систему забезпечення виробників кормів необхідними ресурсами для сприяння ефективності агровиробництва, дозволивши забезпечити узгодженість дій учасників і підвищити ефективність їх взаємодії.

Агрокластер виробників кормів у нашому досліджено розглянемо як інтегровану структуру, яка об'єднуватиме учасників аграрного бізнесу та стейкхолдерів для спільного досягнення мети щодо виробництва, реалізації та збуту кормів та функціонуватиме як єдиний і злагоджений механізм на інноваційній та конкурентній основі. Успішно функціонуючий агрокластер виробництва кормів створюватиме синергію між учасниками за рахунок зниження їх виробничих ризиків, зміцнення їх конкурентних позицій на ринку, **слайд 21.**

У сільськогосподарському виробництві, яке орієнтоване на інновації, сталий розвиток та мінімізацію втрат, особлива увага приділяється вдосконаленню технологій зберігання кормів. Однією з таких технологічних альтернатив є використання полімерних рукавів, які показали високу

ефективність у збереженні показників якості кормів, зокрема завдяки герметичності, стабільному мікроклімату та зниженому впливу зовнішніх факторів, **слайд 22**. **Слайд 23** вказує, що годівля ВРХ кукурудзяною пастою є доцільною та економічною. Враховуючи зміну умов сільськогосподарського виробництва та необхідність збалансованого використання ресурсів, важливо проаналізувати економічну доцільність використання кронажу у практику годівлі великої рогатої худоби **слайд 24**.

На слайд 25 запропонована структурно-логічна модель інноваційного розвитку системи виробництва та використання концентрованих кормів яка передбачає комплексне впровадження цифрових технологій, автоматизованих систем управління, біотехнологій і принципів сталого розвитку для забезпечення формування конкурентоспроможного та високопродуктивного кормового ланцюга.

Оцінено адекватність економетричної моделі шляхом перевірки виконання ключових умов застосування множинного регресійного аналізу, зокрема гомоскедастичності залишків. Використовуючи статистичні дані Івано-Франківської області за 2013–2024 роки у роботі побудовано регресійну модель за допомогою програмного пакету Statistica для виявлення факторів, які мають вплив на обсяг виробництва кормів **слайд 26, табл. 12**. Аналіз графіка залежності залишків від теоретичних значень залежної змінної підтвердив сталість дисперсії та відсутність системних закономірностей у розподілі залишків, що вказало на адекватність моделі. Отримані результати показали статистично значущий вплив посівних площ та обсягу капітальних інвестицій на формування виробничого потенціалу комбікормової галузі регіону. Побудована модель має високі показники кореляції та детермінації які можна використовувати для прогнозування та обґрунтування управлінських рішень в аграрному секторі **слайд 26 табл. 13**.

Узагальнюючи слід сказати, що забезпечення концентрованими кормами виробників тваринницької продукції в Івано-Франківській області перебуває у фазі структурної перебудови, що проявляється у зменшенні загального обсягу виробництва кормів та одночасному збільшенні виробництва комбікормів у районах з найбільш інтенсивним розвитком тваринницьких підприємств.

Прогнозування потреби у кормових ресурсах показало прямий взаємозв'язок між зростанням чисельності поголів'я тварин і підвищенням потреби у кормах. Проведені розрахунки підтвердили доцільність використання прогнозних показників середніх витрат кормів на одну голову для визначення перспективних обсягів кормозабезпечення у тваринництві. Результати проведеного аналізу показали, що збільшення поголів'я тварин потребує відповідного нарощування обсягів виробництва кормів та удосконалення системи планування кормової бази.

Аналіз інноваційних технологій консервації та використання кормів у годівлі великої рогатої худоби підтвердив доцільність застосування полімерних рукавів у силосуванні жому, кукурудзяної пасти, корнажу та сирого жому у системі кормозабезпечення тваринництва. Використання зазначених технологій і кормових компонентів пов'язане з підвищенням економічної ефективності годівлі тварин та удосконаленням процесів заготівлі й зберігання кормів. **Доповідь завершено. Дякую за увагу.**

3. Запитання до аспіранта по темі дисертації ставили:

1. Пілько Андрій Дмитрович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики;
2. Русин Роман Семенович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики;
3. Благун Іван Семенович – д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики, гарант ОНП 051 Економіка;
4. Кушнір Олександр Сергійович – к.е.н., старший викладач кафедри економічної кібернетики;
5. Ємець Ольга Іванівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки;
6. Левандівський Омелян Тарасович – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів;
7. Благун Іван Іванович – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу;
8. Сас Людмила Степанівна – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування.

До доповіді було задано 20 запитань, на які здобувач дав правильні та ґрунтовні відповіді.

4. Виступи членів семінару (6 осіб):

Благун Іван Іванович – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу (рецензент), відзначив, Актуальність теми дослідження обумовлена необхідністю забезпечення стабільного функціонування галузі тваринництва в умовах воєнних викликів, трансформації аграрного ринку та поглиблення кризових явищ у системі матеріально-технічного забезпечення. Особливу актуальність проблема формування ефективного організаційно-економічного механізму забезпечення концентрованими кормами набуває внаслідок того, що ефективність виробництва продукції тваринництва та продовольча безпека держави все більше залежать від якості й доступності кормових інгредієнтів. Зростання частки концентрованих кормів у годівлі тварин висуває суворі вимоги до їхньої збалансованості, логістики та економічної ефективності.

Незважаючи на значний науковий доробок вчених-аграрників, питання комплексного моделювання та просторової організації постачання концентрованих кормів на засадах кластеризації та кооперації потребують подальшого поглиблення. Це зумовило актуальність теми дисертаційної роботи Мадриги Д. О., її цільову спрямованість та структуру.

Левандівський Омелян Тарасович – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, зазначив, що дисертаційна робота Мадриги Дениса Олександровича присвячена актуальній проблемі. Результати дисертації відповідають плану наукових досліджень Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, а саме виконані в межах тем: «Розробка організаційно-економічного механізму удосконалення виробничо-господарських структур регіону» (номер державної реєстрації 0111U000875) та

«Моделювання процесів управління в соціально-економічних системах» (номер державної реєстрації 0113U005083). Сформульовані в дисертаційному дослідженні ключові положення, висновки та практичні рекомендації є цілком обґрунтованими й аргументованими.

Сас Людмила Степанівна – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування, відзначила, що наукова новизна отриманих результатів полягає у поглибленні теоретико-методологічного базису та розробленні організаційно-економічних і структурно-логічних інструментів забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами.

До найважливіших результатів дослідження, які визначають його наукову новизну, належать такі:

- *вперше обґрунтовано* концептуальні напрями удосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення виробників тваринницької продукції концентрованими кормами з урахуванням інституційних умов воєнного часу та трансформації ланцюгів постачання;
- *вперше розроблено* структурно-логічну модель формування агрокластера виробників кормів, яка поєднує технологічну, цифрову та економічну складові на мікро-, мезо- та макрорівнях функціонування галузі;
- *удосконалено* методологію визначення потреб у концентрованих кормах з урахуванням регіональних відмінностей, сезонності та логістичних чинників, що дозволяє досліджувати динаміку потоків кормових ресурсів;
- *удосконалено* методику аналізу та розвитку кормовиробництва через уточнення етапів оцінювання ресурсного потенціалу з використанням інструментарію економіко-математичного моделювання;
- *дістали подальшого розвитку* методичні підходи до впровадження інтеграційних форм у системі забезпечення виробників тваринницької продукції шляхом розвитку вертикальної, горизонтальної та кооперативної взаємодії учасників ринку.

Прикладний характер дисертаційної роботи полягає у можливості безпосереднього використання її результатів у практиці управління аграрним сектором. Результати дослідження успішно впроваджено в роботу Департаменту агропромислового розвитку Івано-Франківської обласної державної адміністрації та Лисецької селищної ради.

Смець Ольга Іванівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки відзначила, що дисертаційна робота Мадриги Дениса Олександровича присвячена актуальним питанням. Достовірність та обґрунтованість ключових результатів забезпечується їхньою опорою на фундаментальні засади системного підходу. Методологічний апарат дослідження сформовано із комплексу сучасних методів: системного аналізу, дедукції, порівняльного, структурного та SWOT-аналізу. Для підтвердження гіпотез дослідження застосовано економіко-математичне моделювання, зокрема побудовано регресійну модель за допомогою програмного пакета Statistica. Побудована модель довела свою адекватність та підтвердила статистично значущий вплив факторів на формування виробничого потенціалу комбікормової галузі.

Основні положення та результати дисертаційної роботи висвітлено у 8 наукових працях автора, серед яких 4 статті у фахових виданнях України та 4

матеріали конференцій. Загальний обсяг публікацій – 4,53 друк. арк., у тому числі автору належить – 3,9 друк. арк.

Кушнір Олександр Сергійович – к.е.н., старший викладач кафедри економічної кібернетики, відзначив, що подана дисертаційна робота Мадриги Дениса Олександровича відповідає встановленим вимогам до наукових досліджень такого рівня та містить усі необхідні структурні елементи. Робота характеризується логічною побудовою, чіткою структурою та послідовним викладом матеріалу.

Загалом дисертаційна робота справляє позитивне враження як завершене самостійне дослідження, у якому поєднано теоретичний аналіз, практичні розробки та сучасні методи наукового пізнання.

Благун Іван Семенович – д.е.н., професор, зазначив, що наукове дослідження базується на застосуванні таких загальнонаукових методів і прийомів, зокрема використано: абстрактно-логічний метод – для наукового узагальнення сутності та змісту організаційно-економічних принципів забезпечення виробників тваринницької продукції концентрованими кормами; системний підхід – до встановлення взаємозв'язків між економічними інтересами учасників ринку та структурою організаційного забезпечення; метод SWOT-аналізу – для стратегічної оцінки внутрішніх та зовнішніх факторів розвитку виробників кормів; методи економічного та інституційного аналізу – для оцінки витрат, рентабельності, дії ринкових механізмів, державної підтримки та кредитно-інвестиційних можливостей формування кормової бази; метод формалізованих розрахунків – для кількісного визначення потреби тварин в концентрованих кормах на основі поголів'я худоби та норм споживання кормів, що дозволило спрогнозувати обсяг кормової бази; економіко-статистичні методи аналізу – при дослідженні факторів, які впливають на результати діяльності аграрного сектору регіону; метод множинного регресійного аналізу – для виявлення факторів впливу на обсяги виробництва кормів Івано-Франківської області. Конструктивну роль відіграють методи порівняльного аналізу та економіко-статистичні методи. У процесі дослідження також використано програмне забезпечення Statistica.

Інформаційна база дослідження сформована на даних офіційної статистичної звітності та галузевої аналітики, представлених Міністерством економіки України, органами державної статистики, спеціалізованими установами у сфері сільськогосподарського виробництва та контролю якості кормової сировини, матеріалами міжнародної аналітичної платформи Expert Insights (Feed Strategy) щодо діяльності міжнародних компаній на ринку кормів. Дослідження базується на наукових публікаціях українських й іноземних авторів та на результатах власних аналітичних узагальнень.

5. Виступ наукового керівника д.е.н., проф. Шеленко Діани Іванівни, яка відзначила, що Мадрига Денис Олександрович у 2010 році закінчив факультет післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника і отримав диплом спеціаліста та кваліфікацію менеджер-економіст. У вересні 2022 року вступив до аспірантури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за спеціальністю 051 Економіка.

Мадрига Денис Олександрович за період навчання в аспірантурі

zareкомендував себе як самостійний дослідник, який володіє сучасними методами наукового пошуку, здатний чітко формулювати наукові завдання та на високому теоретичному й практичному рівні розв'язувати складні наукові проблеми.

6. В обговоренні дисертаційної роботи взяли участь: д.е.н., проф. Буртняк І.В., д.е.н., проф. Дмитришин Л.І., д.е.н., проф. Сас Л.С., д.е.н., проф. Благун І.С., д.е.н., проф. Благун І.І., проф. Левандівський О.Т.

Заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Мадриги Дениса Олександровича та обговоривши її на фаховому семінарі кафедри економічної кібернетики економічного факультету Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, прийнято наступні висновки щодо дисертації «Організаційно-економічний механізм забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами».

7. Висновок про перевірку дисертації та наукових публікацій аспіранта на виявлення порушення академічної доброчесності.

УХВАЛИЛИ:

ПРИЙНЯТИ такий висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

**фахового семінару кафедри економічної кібернетики економічного факультету Карпатського національного університету імені Василя Стефаника про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Організаційно-економічний механізм забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами»
051 Економіка (галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки)**

1. Актуальність теми. Кормовий раціон становить основу та формує економічні показники господарств, як домінуюча складова собівартості продукції тваринництва. Зростання витрат на мінеральні добрива, енергію, паливо, мастила й технічне обслуговування ускладнює виробництво об'ємних і концентрованих кормів, що вимагає оптимізації механізмів організації постачання, ціноутворення, логістики та контролю якості.

Рационально вибудована та економічно обґрунтована система забезпечення потреб виробників концентрованими кормами здатна підтримувати безперервність технологічних процесів у тваринництві, оптимізувати конверсію поживних речовин у продукцію та інтенсифікувати реалізацію генетично зумовленого продуктивного потенціалу поголів'я тварин. Нерегулярне або несвоєчасне постачання кормів призводить до поганої конверсії поживних речовин, збільшення захворюваності, зниження репродуктивної ефективності та загальних економічних показників тваринництва.

2. Зв'язок дисертаційної роботи з науковими темами, програмами, планами. Наукове дослідження відповідає тематичному плану наукових

досліджень Карпатського національного університету імені Василя Стефаника за темами: «Моделювання процесів управління в соціально економічних системах» (номер державної реєстрації 0113U005083, 2022–2027 рр.), де автором розроблено модель управління кормовими ресурсами та досліджено потребу й технологічні переваги застосування полімерних рукавів у процесі силосування жому, визначено доцільність і економічну ефективність використання кукурудзяної пасти у годівлі ВРХ, обґрунтовано ефективність застосування корнажу як енергетичного компоненту кормових раціонів, а також оцінено виробничу та економічну результативність використання сирого жому у годівлі великої рогатої худоби; «Розробка організаційно-економічного механізму удосконалення функціонування виробничо-господарських структур регіону» (номер державної реєстрації 0111U000875, 2015–2025 рр.) – у рамках теми автор розробив пропозиції щодо формування моделі кооперації та інтеграції учасників аграрного ринку – агрокластера виробників кормів, орієнтованого на розвиток галузі кормовиробництва.

3. Наукова новизна. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Наукова новизна результатів дослідження полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних положень функціонування організаційно-економічного механізму забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами і розробленні концептуальних напрямів його перспективного розвитку на засадах інтеграції, активізації інноваційно-інвестиційного потенціалу субпроектів підприємництва – учасників трансакцій у галузі концентрованих кормів. За результатами досліджень на захист винесено наступні положення, які характеризують наукову новизну отриманих результатів:

вперше:

– запропоновано концептуальні напрями удосконалення організаційно-економічного-механізму забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами, який враховує інституційні умови воєнного часу, визначає перспективи розвитку інтеграційних процесів (розроблено комплекс заходів і порядок їх реалізації на макро-, мезо- й мікрорівні взаємодії стейкхолдерів ринку концентрованих кормів), пріоритети інноваційного (запропоновано комплекс техніко-технологічних інновацій) та інвестиційного (обґрунтовано домінуючий вплив сировинного потенціалу та інвестиційної активності на формування виробничих можливостей кормової галузі) забезпечення для ефективної реалізації галузевих трансакцій у системі «виробництво-розподіл-обмін-споживання» концентрованих кормів;

удосконалено:

– теоретико-методологічні засади визначення сутності «забезпечення потреб виробників продукції тваринництва у концентрованих кормах», під яким розуміється системно організований, економічно та технологічно обґрунтований процес формування, розподілу та стабілізації обсягу високоякісних концентрованих кормів, який забезпечує раціональне та безперервне задоволення їх потреб із урахуванням регіональної специфіки, сезонної мінливості, логістичних потоків, коливань на ринку зернової сировини та впливу військових, інфляційних та ресурсних ризиків;

– підхід до оцінки тенденцій розвитку кормової бази тваринництва на

основі аналізу динаміки та структури виробництва кормів у розрізі їх видів і територіальних особливостей функціонування аграрних підприємств, виявлено міжрайонні відмінності у формуванні кормової бази, які характеризуються змінами структури та динаміки виробництва концентрованих, грубих і соковитих кормів у розрізі районів Івано-Франківської області;

- підхід до прогнозування потреби у кормових ресурсах, який, на відміну від існуючих, базується на кількісному співвідношенні прогнозованої чисельності поголів'я тварин і середніх витрат кормів на одну голову та дозволяє визначати орієнтовну потребу у кормах для окремих видів тварин залежно від зміни масштабів виробництва продукції тваринництва;

- механізм реалізації інтеграційних процесів у системі забезпечення сільськогосподарських виробників концентрованими кормами, який, на відміну від існуючих підходів, поєднує маркетинг і контроль якості, спільне планування й координацію пропозиції, розвиток інфраструктури, технічну модернізацію, інвестування, фінансування та формування правової бази, передбачає проведення діагностики ринку концентрованих кормів шляхом аналізу потреб виробників, націлений виявлення бар'єрів постачання і розвитку вертикальної, горизонтальної, кооперативної, фінансової та технічної інтеграції у кормовиробництві;

- науково-методичний підхід до оцінки факторів впливу на динаміку виробництва кормів, який, на відміну від існуючих підходів, базується на використанні множинного регресійного аналізу для визначення взаємозв'язку між обсягами виробництва кормів, посівними площами, обсягами закупівель кормів, капітальними інвестиціями та витратами на придбання матеріально-технічних ресурсів, що дозволило встановити домінуючий вплив сировинного потенціалу та інвестиційної активності на формування виробничих можливостей кормової галузі Івано-Франківської області, а також підтвердити високу пояснювальну здатність побудованої регресійної моделі ($\text{Multiple R} = 0,959$; $R^2 = 0,921$) для аналітичних і прогнозних розрахунків.

набули подальшого розвитку:

- обґрунтування класифікації чинників забезпечення потреб тваринництва збалансованими кормами, яке, на відміну від існуючих підходів, базується на їх систематизації за рівнем впливу та функціональною належністю учасників ринку кормових ресурсів – виробників продукції тваринництва як споживачів кормів, суб'єктів спеціалізованого кормовиробництва і посередників, що дозволило комплексно оцінити вплив економічних, організаційних, логістичних та інституційних чинників на формування ефективної системи кормозабезпечення галузі тваринництва;

- методологічне забезпечення аналізу розвитку кормовиробництва, яке, на відміну від існуючих підходів, ґрунтується на поетапному дослідженні поточного стану галузі, оцінці ресурсного потенціалу та технологічного рівня виробництва, впровадженні інноваційних технологій, економічному моделюванні й прогнозуванні ринкових тенденцій, розробленні стратегій розвитку, моніторингу ефективності функціонування галузі та забезпеченні збалансованого й сталого розвитку кормовиробництва;

- обґрунтування напрямів взаємодії учасників ринку концентрованих кормів, яке, на відміну від існуючих підходів, ґрунтується на оцінці сильних

сторін і можливостей функціонування ринку для виробників кормів, великих сільськогосподарських підприємств, держави, особистих селянських господарств та міжнародних партнерів та дає можливість визначити вплив інноваційних технологій, систем контролю якості, локального виробництва та інтеграційних процесів на підвищення ефективності кормозабезпечення і розвиток тваринництва;

– сформовано концептуальну структурно-логічну модель інноваційного розвитку системи виробництва й використання концентрованих кормів, яка, схильна до інтеграції технологічної, цифрової та економічної складових у єдину виробничо-управлінську систему, відображає взаємозв'язок процесів автоматизації виробництва комбікормів, передбачає впровадження технологій обробки та підготовки кормових компонентів, цифрового моніторингу споживання поживних речовин тваринами, економічного регулювання витрат і логістичного забезпечення у системі кормовиробництва.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Практична цінність одержаних автором результатів наукових досліджень полягає в удосконаленні теоретико-методологічних засад і розробленні рекомендацій щодо підвищення організаційно-економічної результативності функціонування механізму забезпечення виробництва продукції тваринництва концентрованими кормами.

Теоретичні та методологічні положення автора, спрямовані на обґрунтування концептуальних засад формування та вдосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення виробників тваринницької продукції концентрованими кормами, а також методологічні підходи до оцінки ефективності його функціонування, використовуються в навчальному процесі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника під час викладання навчальної дисципліни «Економічна діагностика підприємств», (довідка № 03.04-29/24 від 17.11.2025 р.).

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру. Теоретико-методологічні засади розвитку кормових ресурсів, напрями підвищення ефективності їх використання та особливості раціонального використання ресурсного потенціалу у виробництві кормових культур висвітлено у працях: Н.О. Аверчевої, Я.А. Векленка, Л.Б. Гнатишин, І.С. Воронької, У.М. Карбівської, О.В. Корнійчука, О.О. Корнійчука, О.Т. Левандівського, В.Ф. Петриченка, І.І. Петриченко, О.С. Прокопишин, Л.С. Сас, М.П. Сахацького, Н.В. Трушкіної, Д.І. Шеленко, О.Г. Шпикуляка, Н.П. Юрчука, І.Б. Яціва та ін. Проте роботи цих науковців зосереджені переважно на агротехнічних, економічних та екологічних складових вирощування кормових культур – це дає основу для подальшого розуміння проблеми. Разом з тим бракує нових розробок з питань організаційно-економічного механізму постачання виробників тваринницької продукції концентрованими кормами, включаючи питання тенденцій розвитку ринку кормів, логістичної узгодженості, інноваційного та інвестиційного забезпечення, інтеграційних процесів та управління ризиками в ланцюгах поставок. Саме необхідність вирішення зазначених проблем зумовила вибір теми дисертаційного дослідження Мадриги Дениса Олександровича.

6. Використання результатів роботи. Результати дослідження автора використано:

– Департаментом агропромислового розвитку Івано-Франківської обласної державної адміністрації під час удосконалення системи організації кормозабезпечення виробників тваринницької продукції використовується, розроблена автором, структурно-логічна модель управління кормовими ресурсами, що забезпечує ідентифікацію критичних елементів управлінських рішень, оптимізацію процесів формування кормових раціонів та підвищення ефективності логістичних потоків постачання концентрованих кормів, (довідка № 672/042-11/03 від 04.12.2025 р.).

– Лисецькою селищною радою Івано-Франківської області при аналізі потреб виробників тваринницької продукції у концентрованих кормах, розробленні програм підтримки аграрного сектору та формуванні стратегічних напрямів розвитку кормовиробництва (довідка № 516/01-27 від 09.10.2025 р.);

– використані для стратегічного планування виробництва концентрованих кормів, а також для оцінки економічної ефективності функціонування підприємства, (довідка з ТзОВ «ГАДЗ-АГРО» № 48 від 20.08.2025 р.).

Таким чином, результати дисертаційної роботи мають вагомe практичне значення, знайшли практичне застосування та підтверджені відповідними документами про впровадження.

7. Особиста участь автора полягає в одержанні наукових та практичних результатів, викладених у дисертаційній роботі «Організаційно-економічний механізм забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами». Дисертаційна робота виконана на кафедрі економічної кібернетики Карпатського національного університету імені Василя Стефаника під науковим керівництвом доктора економічних наук, професора Шеленко Д.І.

Робота є результатом самостійних наукових досліджень Мадриги Дениса Олександровича. Автором особисто здійснено постановку та вирішення основних завдань дослідження, проведено аналіз забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами, обґрунтовано наукові положення, сформульовано висновки та розроблено практичні рекомендації.

8. Перелік публікацій за темою дисертації. За результатами наукових досліджень опубліковано 8 наукових праць, зокрема: 4 наукових статей в наукових збірниках та журналах, що включені до наукометричних баз, 4 публікацій апробаційного характеру. Загальний обсяг друкованих аркушів становить – 4,53 друк. арк, у тому числі автора – 3,90 друк. арк.

Публікації достатньою мірою розкривають основні положення дисертації, які виносяться на захист, висвітлюють елементи наукової новизни отриманих результатів. Публікації відповідають встановленим вимогам, в них визначено наукові задачі, методи їх вирішення й описано отримані наукові результати.

Статті у наукових фахових виданнях України

1. **Мадрига Д.О.** Концептуалізація засад забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 3. С. 158 – 164. (1,15 д. а).

DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-23>

URL: <https://ujae.org.ua/kontseptualizatsiya-zasad-zabezpechennya->

virobnykiv-produktsiyi-tvarynnytstva-kontsentrovanymy-kormamy/

2. **Мадрига Д.О.** Організаційно-економічні чинники забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами. *Наукові перспективи*. № 3(45). 2024. С. 604-617. (0,88 д. а.).

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3\(45\)-604-617](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3(45)-604-617)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/10279/10334>

3. Шеленко Д.І., **Мадрига Д.О.** Інституційний механізм організації забезпечення галузі птахівництва кормами: аспекти контролю управління якістю. *Економіка та суспільство*. № 71. 2025. *Особистий внесок* (0,74 д.а.): Мадригою Д.О. обґрунтовано напрямки удосконалення нормативно-правових, організаційних та економічних засад забезпечення безпеки продукції тваринництва як складової продовольчої безпеки держави з урахуванням вимог європейських стандартів та пріоритетів сталого розвитку аграрного сектору. Шеленко Д.І. здійснено часткове опрацювання наукових джерел, методичний супровід проведення досліджень. (0,20 д.а.).

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-4>

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5456/53>

97

4. Шеленко Д.І., **Мадрига Д.О.** Оцінки впливу інновацій на якість бізнес-процесів у виробництві й використанні концентрованих кормів. *Цифрова економіка та економічна безпека*. № 3(18). 2025. С. 288-294. *Особистий внесок* (0,60 д.а.): Мадригою Д.О. обґрунтовано доцільність впровадження інноваційних технологій у виробництво концентрованих кормів для підвищення ефективності годівлі тварин, зменшення впливу на навколишнє середовище та формування конкурентоспроможного аграрного сектору. Шеленко Д.І. здійснено часткове опрацювання наукових джерел, методичний супровід проведення досліджень. (0,28 д.а.).

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.18-44>

URL: <https://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/745/717>

Матеріали наукових конференцій

5. **Мадрига Д.О.** Основні чинники впливу на забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами. *Економіка, фінанси, облік і право: актуальні проблеми теорії та практики*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Ізмаїл, 26 січня 2023 р.): у 2 ч. Ізмаїл: ЦФЕНД, 2023. Ч. 1. С. 28-29. *Особистий внесок* (0,14 д.а.).

URL: <https://www.economics.in.ua/2023/02/26-1.html>

6. **Мадрига Д., Небор А.** Аналіз ризиків землекористування в контексті забезпечення виробників продукції тваринництва кормами. «*Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення*»: Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. присвячені 125-річчю НУБіП України. (Бережани, 26 квітня 2023 р.). Запоріжжя: ФО-П Однорог Т.В., С. 67-69. *Особистий внесок* (0,10 д.а.): Мадригою Д.О. обґрунтовано класифікацію екологічних ризиків у землекористуванні виробників продукції тваринництва та визначено їх вплив на ефективність господарської діяльності з урахуванням природних, техногенних і соціально-економічних чинників невизначеності. Небор А. здійснено часткове опрацювання наукових джерел. (0,06 д.а.).

URL: <https://hl.nu/lizOc>

7. **Мадрига Д., Шеленко Д.** Методологічні підходи до оцінювання забезпеченості господарств концентрованими кормами з використанням інноваційних технологій. *Економіка змін: Інновації, Стійкість, Майбутнє. Матеріали V Шумпетерівського форуму: (Чернівці, 1-3 жовтня 2025 р.). Особистий внесок (0,10 д.а.): Мадригою Д.О. обгрунтовано методологічні принципи дослідження процесу забезпечення виробників тваринницької продукції концентрованими кормами у процес формування ефективної моделі розвитку кормовиробництва. Шеленко Д.І. здійснено часткове опрацювання наукових джерел, методичний супровід проведення досліджень (0,09 д.а.).*

URL: https://ef.chnu.edu.ua/media/rqqfncxw/materialy_shumpeter-konf_2025.pdf

8. **Madryha D.** Efficiency of concentrated feed use in agriculture: analytical assessment and improvement pathways. *Planning and Ensuring Sustainable Development of Socio-Economic Systems. Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference (18 December 2025, Poznan)*, compiled by O. Sylkin, Organized by P. Kolisnichenko. Poznan, WSHIU University of Applied Sciences, Part 1. 2025, pp. 142-144. *Особистий внесок (0,19 д.а.).*

URL: <https://wshiu.pl/publikacja-pokonferencyjna/>
https://cdn.wshiu.pl/wp-content/uploads/2026/01/WSHiU.Conf_.18.12.Part1_.pdf

1. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати. Виконане дослідження може бути використане при викладанні навчальних курсів для економічних спеціальностей для здобувачів вищої освіти усіх освітніх рівнів.

2. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані. Виконане дослідження може бути використане в роботі органів місцевого самоврядування та державної влади при плануванні соціально-економічного розвитку територіальних громад.

3. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України.

ВВАЖАТИ:

1. Що дисертаційна робота Мадриги Дениса Олександровича на тему «Організаційно-економічний механізм забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано важливе наукове завдання щодо розвитку теоретико-методичних засад та розроблення практичних рекомендацій з забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами, що має важливе значення для галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

2. За результатами наукових досліджень опубліковано 8 наукових праць, зокрема: 4 наукових статей в наукових збірниках та журналах, що включені до

наукометричних баз, 4 публікацій апробаційного характеру.

3. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

РЕКОМЕНДУВАТИ дисертаційну роботу «Організаційно-економічний механізм забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами», подану Мадригою Денисом Олександровичем на здобуття ступеня доктора філософії, для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розглянувши заяви і документи голови СВР, рецензентів і опонентів та встановивши, що подані документи відповідають вимогам до членів разової спеціалізованої вченої ради згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), пропонувати вченій раді Університету призначити наступний склад разової ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради

1. Сас Людмилу Степанівну – доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

1. Сас Л.С., Шеленко Д.І., Карбівська У.М., Матковський П.Є. Ефективність витрат концентрованих кормів у забезпеченні продуктивності тварин сільськогосподарських виробників на основі методів статистики та теорії ймовірності. *Наукові перспективи*. 2025. № 9(63). С. 871–881.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9\(63\)-871-880](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9(63)-871-880)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/29557/29507>

Ключові слова: концентровані корми, тваринництво, кормовиробництво, виробники продукції тваринництва, продуктивність тварин, матеріальні витрати, економічна ефективність, кореляційно-регресійний аналіз

2. Колісніченко П.Т., Карбівська У.М., Шеленко Д.І., Сас Л.С., Баланюк С.І. Економічна ефективність вирощування кукурудзи на зерно та організація забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами в умовах Західного регіону. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2025. Вип. 21. Т.2. С. 11-22.

DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.11-22>

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/9294/9148>

Ключові слова: економічна ефективність, продуктивність, зерно, кукурудза, концентровані корми, тваринництво.

3. Левандівський О.Т., Свиноус І.В., Сас Л.С., Штимак І.В. Інвестування в кормову базу в умовах зміни клімату: адаптивні стратегії для тваринництва. Інноваційна економіка. 2025. № 2. С.166-174.

DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.2.18>

URL: <https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1483/1633>

Ключові слова: інвестування, кормова база, тваринництво, кліматичні зміни, адаптивні стратегії, аграрний сектор, посухостійкі культури, ресурсозбереження, інфраструктура зберігання, цифрові технології.

Рецензентами:

2. Левандівського Омеляна Тарасовича – доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри фінансів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

1. Левандівський О.Т. Інвестиційний потенціал кормовиробництва в сучасних умовах господарювання. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. Івано-Франківськ: Вид-во Карпатського (Прикарпатського) національного університету імені Василя Стефаника, 2025. Вип. 21. Т. 2. С. 52-60.*

DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.52-59>

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/9297/9151>

Ключові слова: Інвестиційний потенціал, інвестиційна стратегія, Інвестиційний клімат, кормовиробництво, світова практика, сільське господарство

2. Левандівський О.Т., Свиноус І.В., Сас Л.С., Штимак І.В. Інвестування в кормову базу в умовах зміни клімату: адаптивні стратегії для тваринництва. Інноваційна економіка. 2025. № 2. С.166-174.

DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.2.18>

URL: <https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1483/1633>

Ключові слова: інвестування, кормова база, тваринництво, кліматичні зміни, адаптивні стратегії, аграрний сектор, посухостійкі культури, ресурсозбереження, інфраструктура зберігання, цифрові технології.

3. Свиноус І., Левандівський О., Карбівська У., Нікітченко С. Інвестування в кормовиробництво як інструмент диверсифікації аграрного виробництва. *Економічний дискурс. №3. 2025. С. 113-123.*

DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2025-2-12>

URL: <https://ed.pdatu.edu.ua/article/view/349194>

Ключові слова: інвестування, кормовиробництво, диверсифікація аграрного виробництва, аграрна політика, тваринництво, продовольча безпека, стійкий розвиток, інноваційні технології, агроінвестиції.

3. Карбівську Уляну Миронівну – доктора сільськогосподарських наук, професора кафедри лісового і аграрного менеджменту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

1. Колісніченко П.Т., Карбівська У.М., Шеленко Д.І., Сас Л.С., Баланюк С.І. Економічна ефективність вирощування кукурудзи на зерно та організація забезпечення виробників продукції тваринництва концентрованими кормами в умовах Західного регіону. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2025. Вип. 21. Т.2. С. 11-22.

DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.11-22>

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/9294/9148>

Ключові слова: економічна ефективність, продуктивність, зерно, кукурудза, концентровані корми, тваринництво.

2.2. Сас Л.С., Шеленко Д.І., Карбівська У.М., Матковський П.Є. Ефективність витрат концентрованих кормів у забезпеченні продуктивності тварин сільськогосподарських виробників на основі методів статистики та теорії ймовірності. *Наукові перспективи*. 2025. № 9(63). С. 871–881.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9\(63\)-871-880](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9(63)-871-880)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/29557/29507>

Ключові слова: концентровані корми, тваринництво, кормовиробництво, виробники продукції тваринництва, продуктивність тварин, матеріальні витрати, економічна ефективність, кореляційно-регресійний аналіз

2.3. Свиноус І., Левандівський О., Карбівська У., Никітченко С. Інвестування в кормовиробництво як інструмент диверсифікації аграрного виробництва. *Економічний дискурс*. №3. 2025. С. 113-123.

DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2025-2-12>

URL: <https://ed.pdatu.edu.ua/article/view/349194>

Ключові слова: інвестування, кормовиробництво, диверсифікація аграрного виробництва, аграрна політика, тваринництво, продовольча безпека, стійкий розвиток, інноваційні технології, агроінвестиції.

Опонентами:

4. Петриченко Олександр Анатолійович, доктор економічних наук, професор, відділ координації наукових досліджень, економіки, маркетингу та аспірантури, заступник директора Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН

2.1. Петриченко О. А., Воронецька І. С., Чернолата Л. П. Економічні аспекти годівлі свиней концентрованими кормами з тритикале. *Журнал «Агросвіт»*, №17, 2025. С. 15-21.

DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.17.15>

URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/7378/7501>

Ключові слова: тритикале, свинарство, екструзія, концентровані корми, економічна ефективність, собівартість, раціони, годівля свиней.

2.2. Petrychenko, V. F., Petrychenko, Oleksandr Anatoliiovych, Fedoryshyna, L.,..., Korniiichuk, Oleksii, Nitsenko, Vitalii S. Agricultural Production In Ukraine: Ecological Challenges And Impact On The Quality Of Life. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2022, 4(45), pp. 374–384

ISSN: 2306-4994

DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.45.2022.3782>

<https://www.scopus.com/pages/publications/85164662005?origin=resultslist>

Keywords: Agricultural Production; Green Economy; Index Of Social Progress; Intensification; Land Use Benchmarking; Organic Farming

2.3. Петриченко, О., Федоришина, Л., Кравчук, О., Петриченко, І., & Корнійчук, О. (2022). Альтернативи розвитку ринку об'ємистих кормів в Україні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 1(42), 107–115. (07.05.2019 «А» (зі змінами від 27.04.23 №491))

ISSN: 2306-4994

DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.42.2022.3616>

URL: <https://www.scopus.com/pages/publications/85165615275?origin=resultslist>

Ключові слова: ринок об'ємистих кормів, експорт, сіно, сінаж, ціна, бенчмаркінг-аналіз, якість кормів.

5. Сахацький Микола Павлович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу Одеської державної академії будівництва та архітектури

2.1. Сахацький М. П., Чернов М. Г. Організаційно-економічний механізм управління виробництвом та маркетингом концентрованих кормів як драйвер розвитку ресурсного потенціалу тваринництва аграрних підприємств. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2025. № 9. 101), 2 т. С. 76-85.

DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-9-11394>

URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/1759084444671.pdf>

Ключові слова: організаційно- економічний механізм, менеджмент, виробництво концентрованих кормів, маркетинг, ресурсний потенціал, тваринництво, аграрні підприємства.

2. Сахацький М. П., Чернов М. Г. Організаційно-економічний механізм розвитку державних аграрних підприємств в контексті маркетингового забезпечення товаровиробників тваринницької продукції племінним матеріалом та концентрованими кормами. *Електронне наукове фахове видання України з питань економіки "Ефективна економіка"*. 2025. № 9.

DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.9.25%20>

URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/7554/7680>

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, державні аграрні підприємства, ресурсний потенціал, маркетингове забезпечення, тваринництво, виробництво концентрованих кормів.

3. Сахацький М., Лівінський А., Мельничук О., Мітін Є. Управління маркетингом концентрованих кормів як ключовий компонент посилення ресурсного потенціалу аграрних підприємств. *Сталий розвиток економіки*. № 5 (56) 2025. С. 380-387.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-52>

URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1527/14>

76

Ключові слова: управління маркетингом, комплекс маркетингу, концентровані корми, ресурсний потенціал, аграрні підприємства, тваринництво, продукція тваринництва.

Голова фахового семінару
д.е.н., професор, професор кафедри
економічної кібернетики

Іван БЛАГУН

Секретар фахового семінару
к.е.н., старший викладач
кафедри економічної кібернетики

Олександр КУШНІР

09 червня 2026 р.